

# Danyýel kitaby — Elli altynjy sany

*Ylham kitaby 17-nji bapdaky syr açylýar: Beýik Zynaçy Aýal bilen Ýyrtýjynyň iň soňky pygamberligi*

Jeff Pippenger

2024-01-20

Mukaddes Kitabyň pygamberlikdäki patyşalyklarynyň iň soňky şekillendirişi Ylham kitabyň on ýedinji babynda duş gelýär. Şol bapda, üçünji aýatda, perişde Ylhamyň “köp suwlaryň” üstünde oturan we “ýeriň patyşalary” bilen “zina eden” pygamberlikdäki “uly jelep” hakyndaky hökmi oňa görkezmek üçin, Ýahýa “çöle” alnyp gidilýär.

Ýedi käsäniň eýesi bolan ýedi perişdäniň biri gelip, meniň bilen gepleşdi-de, maňa şeýle diýdi: «Beri gel; saňa köp suwlaryň üstünde oturan beýik jelep aýalyň höküm edilşini görkezjek; ýer ýüzüniň patyşalary onuň bilen zyna etdiler, ýer ýüzünde ýaşaýanlar bolsa onuň zynasynyň şerabyndan serhoş boldular». Şeýlelik bilen ol meni Ruhda çöl ýere alyp gitdi; men bolsa al reňkli bir janawaryň üstünde oturan bir aýaly gördüm; ol janawar küfür atларыndan doludy, onuň ýedi kellesi we on şahy bardy. Ylham 17:1–3.

Ýahýanyň öz sözlerine görä, “çöl” 538-nji ýyldan başlap, 1798-nji ýylda ahyrzaman döwrüne çenli dowam eden papalyk hökümranygynyň bir müň iki ýüz altmyş ýylyny aňladýar.

Aýal çola gaçdy; ol ýerde Hudaý tarapyndan onuň üçin taýýar edilen bir ýer bardy, şonda ony bir müň iki ýüz altmyş gün bakmalydylar. ... Aýala uly bir bürgüdiň iki ganaty berildi, şonuň bilen ol ýylanyň önünden çola, öz ýerine uçup barsyn diýip; ol ýerde ol bir wagt, wagtlar we ýarym wagt dowamynda ýymitlendirilýär. Ylham 12:6, 14.

Ruhda, Ýahýa papalygyny on iki ýüz altmyş ýyllyk hökümdarlyk döwrüne geçirildi. Ol ýyllar Ýezebel, Ahab we Iliýas döwründäki üç ýarym ýyllyk guraklyk bilen önünden nusgalanandy. Ol ýyllar papalyk 1798-nji ýylda ölüm getiriji ýarasyny alýança dowam etmelidi, çünki bu ýagdaý buthananyň we onuň goşunyň üstüne butparazlyk we papalyk diýen iki weýran ediji güýjüň getiren urşunyň soňy bolan ilkinji gazabyň ahrynda bolup geçmeli diýip “bellenipdi”. Bu maglumatlaryň hemmesi soňky makalalarda beýan edildi.

“uly jöwenkeş”, Ýşaýanyň Tiriň jöwenkeşi bolup, ol “bir patyşanyň günleri” bolan ýetmiş nyşanly ýyl dowamynda unudylmalydy. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň taryhy, Mukaddes Kitap pygamberliginiň birinji patyşalygy bolan Wawilonyň höküm süren döwründäki ýetmiş ýyllyk ýesirlik bilen önünden timsallanan nyşanly ýetmiş ýylyň taryhydyr. Şol taryhyň dowamynda Tiriň uly jöwenkeşi unudylmalydy. Şol taryhyň ahrynda ol ýatlanmalydy we ýene-de öňe çykyp, aýdymларыny aýtmalydy; şeýlelik bilen, ýer ýüzüniň patyşalary bilen zyna etmelidi. Ýahýa, papalyk häkimiýetiniň hökümüne şaýat bolmak üçin, ruhy taýdan papalyk dolandyryşynyň taryhyna geçirildi. Zyna eden ruhanynyň gyzynyň hökmi onuň otda ýakylmalydygyndan ybaratdy.

Islandik ruhanyň gyzy özüni ahlaksyzlyk edip masgaralasa, ol atasyny-da masgaralaýar; ol otda ýakylmalydyr. Lewiler 21:9.

Ýahýa ýedi soňky betbagtçylygyň birini döken perişdeleriň birinden alan beýik zynahoryň hökümüne degişli görnüşinde, onuň ot bilen ýandyryljakdygy görkezildi.

Seniň haýwanyň üstünde gören on şahyň, şolaryň özi aýaly ýigreneler, ony haraba hem ýalaňaç ederler, onuň etini iýerler we ony ot bilen ýakarlar. Ylham 17:16.

Beýik jelep oturan suwlary dünýäniň halklarydyr; Birleşen Şatlar бүтін dünýäni wagşy haýwana, ol hem beýik jelemdir, sežde etmäge aldap, şol halklar onuň häkimiýetiniň astyna getiriljekdir. Şonda Birleşen Şatlar Ylham kitabynyň on ýedinji babyndaky pygamberlikde şekillendirilen on patyşanyň iň öňdebaryjy patyşasy bolar; bu şekillendirmede bolsa Birleşen Şatlar jelep bilen zina eden ilkinji patyşany aňladýar, herçend bu işi ol soňra ähli patyşalar bilen hem amala aşyrjak bolsa-da.

Köp patyşalaryň ilkinjisi Ahap arkaly şekillendirilýär; ol Týatira ýygnagynda Izebel hökmünde görkezilýän uly jelep bilen öýlenendi. Izebeliňky (uly jelebiň) höküm edilşi, Amerikanyň Birleşen Şatlarynyň güýji arkaly buthana bilen döwletiň bileleşigine mejbur ediljek on patyşa tarapyndan amala aşyrylar. Şol patyşalar, jelebe bolan ýigrençlerine garamazdan, papalyga dünýäni dolandymaga (suwlaryň üstünde oturmaga) rugsat bermäge razy bolarlar.

Sen gören on şah bolsa, heniz patyşalyk almadyk on patyşadyr; emma olar wagşy haýwan bilen bile bir sagatlap patyşalar hökmünde ygtyýar alarlar. Olar bir pikirde bolup, öz güýjüni we ygtyýaryny wagşy haýwana bererler. Olar Guzuýyk bilen uruş ederler, emma Guzuýyk olary ýeňer; çünki Ol rebleriň Rebbi, patyşalaryň Patyşasydyr; Onuň bilen bile bolanlar hem çagyrylanlar, saýlananlar we wepaly bolanlardyr. Soňra ol maňa diýdi: “Sen gören, jelep aýalyň üstünde oturan suwlary halklar, köpçülikler, milletler we dillerdir. Sen wagşy haýwanyň üstünde gören on şah bolsa, jelep aýaldan ýigreneler, ony haraba we ýalaňaç ederler, onuň etini iýerler we ony otda ýakarlar. Çünki Hudaý Öz erkini berjaý etmegi, bir pikire gelmegi we Hudaýyň sözleri amala aşýança öz patyşalyklaryny wagşy haýwana bermegi olaryň ýüreklerine saldy. Sen gören aýal bolsa, ýer ýüzüniň patyşalarynyň üstünden höküm sürýän şol beýik şäherdir.” Ylham 17:12–18.

“On patyşa” (Birleşen Milletler Guramasy) hakykatda papalygy ýigrenýär, emma artýan betbagtçylyklardan dünýäni halas etmek baradaky bihuda umyt bilen, ýagdaýlaryň mejburylygy sebäpli özleriniň gysga ömürlü patyşalygyny papalyk häkimiýetine tabşyrýarlar. Onuň aldawyna düşünende bolsa, Levililer kitabyndaky kanunyň berjaý bolmagynda ony ot bilen ýakýan gural bolýarlar.

“On patyşa” Hudaýyň ahyrzamandaky halkyna ýetirýän yzarlamalary arkaly “Guzy bilen söweş edýärler”.

Milletler näme üçin gozgalaňa düşýär, halklar näme üçin biderek zady oýlaýar? Ýer ýüzüniň patyşalary garşy durýar, hökümdarlar Rebbe we Onuň Mesh edilenine garşy maslahat edýärler, şeýle diýýärler: «Geliň, olaryň zynjyrlaryny bölekläp üzeliň, olaryň baglaryny üstümüzden taşlalyň». Göklerde oturan güler; Reb olary masgara eder. Soňra Ol gahar-gazaby bilen olara sözlär we güýçli gahary bilen olary lerzana salar. Zebur 2:1–5.

Ýeriň patyşalary tarapyndan papalyk üçin amala aşyrylan yzarlanma, haçda Mesihe garşy hem amala aşyryldy.

Öz hyzmatkäriň Dawudyň agzy bilen şeýle diýdiň: “Näme üçin milletler gazaplandy, halklar bihuda zatlary oýlandy? Ýeriň patyşalary aýaga galdylar, ýolbaşçylar bolsa Rebbe we Onuň Mesihine garşy bir ýere ýygnandylar.” Çünki hakykatdan-da Seniň mesh eden mukaddes Ogul Ýesuwa garşy Hirodes hem-de Pontiý Pilat, beýleki milletler we Ysraýyl halky bilen bilelikde ýygnandylar, Seniň elniň hem-de maslahatynyň önünden bolmagyny kesgitläň zatlarynyň baryny ýerine ýetirmek üçin. Resullaryň işleri 4:25–28.

Mesihi haça çekilişinde onuň garşysyna garşy çykan “ýeriň patyşalary” Ylham kitabynyň on ýedinji babyndaky Guzuýyga garşy onuň halkyny yzarlamak arkaly täzeden uruş edýän “on patyşany” aňladýar. Haçda şol patyşalar Mesihi “gabap alan” “erbetleriň jemagaty”dy, we olar muny soňky günlerdäki onuň halky bilen hem ýene-de edýärler.

Çünki itler meni gabady: ýamanlaryň ýygnagy meni gurşap aldy: ellerimi we aýaklarymy deşdiler. Süňklerimiň hemmesini sanaýyp bilerin: olar maňa seredýärler we maňa garap durýarlar. Egin-eşiklerimi öz aralarynda paýlaşýarlar we lybasym üçin bije atýarlar. Zebur 22:16–18.

Beýik jelep aýala höküm getirýän on patyşa ony otda ýakarlar, çünki ol özüni ruhanynyň gyzy diýip ykrar edýän bir jelep aýaldyr. Şol patyşalar şeýle hem “itler” hökmünde görkezilýär, we on patyşa beýik jelep aýaly diňe bir otda ýakmak bilen çäklenmän, eýsem “onuň etini hem iýerler.” İzebeliň ölümi onuň diwaryň üstünden aşak zyňlyp, ýerde pytraňňy bolmagy bilen amala aşyryldy, soňra bolsa itler gelip, onuň etini iýdiler.

Ýehu Ýizregele gelende, Ýezebel muny eşitdi; ol ýüzüni bezedi, başyny timarlady we penjireden daşary bakdy. Ýehu derwezeden içeri girende, ol diýdi: «Öz hojaýynyny öldüren Zimri üçin parahatlyk boldumy?» Ol hem ýüzüni penjirä tarap galdyryp: «Meniň tarapymda kim bar? Kim?» diýdi. Şonda oňa iki ýa üç agtyk seretdi. Ol diýdi: «Ony aşak zyňň». Şeýlelikde olar ony aşak zyňdylar; onuň ganynyň kábiri diwara we atlara sepildi, ol hem ony aýak astyna saldy. Ol içeri girenden soň, iýip-içdi we diýdi: «Baryň, indi şu näletlenen aýala serediň we ony jaýlaň; çünki ol patyşanyň gyzydyr». Olar ony jaýlamaga gitdiler, emma ondan kellesinden, aýaklaryndan we elleriniň aýalaryndan başga hiç zat tapmadylar. Şonuň üçin olar yzyna gelip, oňa habar berdiler. Ol diýdi: «Bu Rebbiň Öz hyzmatkäri tişbitli Ylýas arkaly aýdan sözüdir, ýagny: “Ýizreeliň paýynda itler Ýezebeliň etini iýerler; Ýezebeliň maslygy hem Ýizreeliň paýyndaky meýdanyň ýüzünde dökün ýaly bolar; şeýlelikde adamlar: ‘Bu Ýezebeldir’ diýip bilmezler”». 2 Patyşalar 9:30–37.

Birleşen Milletler bolan on patyşa, olaryň baş patyşasy Birleşen Şatlar bolup, papalyga ot bilen ýakyp, onuň etini iýmek arkaly höküm salarlar. Şol höküm, perişdäniň Ýohanna görkezmäge gelen zadydyr; muny amala aşyrmak üçin ol Ýohanny çöliň taryhynyň içine alyp gitdi, emma çöliň taryhyndaky islendik bir tötänleýin pursada däl-de, hut şol döwrüň ahyryna alyp gitdi. Ýohannanyň bir mün iki ýüz altmyş ýylyň ahyrynda goýlandygy aýdyňdyr; çünki ol zenany gören wagtynda, ol eýýäm yzarlamanyň ganyndan serhoş bolupdy we eýýäm fahişeleriň enesi hökmünde tanalýardy.

Şeýlelik bilen ol meni Ruhda çöl ýere alyp gitdi; men hem küfür atlaryndan doly, ýedi başly we on şahly, gyrgyzy reňkli bir wagşy haýwanyň üstünde oturan bir aýaly gördüm. Aýal bolsa gök we gyrgyzy reňkli geýimler geýnipdi, altyn, gymmatbahaly daşlar we merjenler bilen bezelipdi; elinde hem zynasynyň nejisliklerinden we ýigrençli zatlaryndan doly altyn käse bardy. Onuň maňlaýynda bolsa şeýle bir at ýazylgydy: SYR, BEÝIK WAWILON, ZYNAHORELERIŇ WE ÝERIŇ ÝIGRENÇLI ZATLARYNYŇ ENESI. Men ol aýaly mukaddesleriň ganyndan we Isanyň şaýytlarynyň ganyndan serhoş bolan halda gördüm; men ony görenimde, beýik haýranlyk bilen haýran galdym. Ylham 17:3–6.

On ýedinji bapda Ylhamda şekillendirilen “uly jelep” hem bolan Sur çehlesi, ýene bir gezek öz aýdymalaryny aýdyp, ýeriň patyşalary bilen zina eder wagty gelýänçä unudylmalydy.

1950-nji ýyldan öň neşir edilen islendik abraýly sözlük Ylham kitabynda on ýedinji bapda gyrgyzy geýnen aýalyň Rim Katolik buthanasynyň nyşanydygyny görkezýär, emma häzirkî wagtda dünýä Katolik buthanasyny hristian buthanasy hasaplaýar. Dünýä onuň hakykatdan hem kimdigini unutdy.

Ýahýa ony gören wagtynda Garaňky Asyrlaryň yzarlamasy ahyryna ýetipdi, çünki ol eýýäm mukaddesleriň ganyndan serhoş bolupdy. Tebigy zat ruhany zady görkezýär, adam içenden soň serhoş bolýar, öňünden däl.

1798-nji ýyldan ençeme asyr öň Katoliklikden bölünip çykan Protestantlar, ol “PAHIŞELERIŇ ENESI” hökmünde tanalýandygy sebäpli, 1798-nji ýyla çenli eýýäm Katolik bileleşigine gaýdyp barýan ýoluna başlapdylar. Ýahýa ony görüp geň galanda, ozal onuň şärikliginden aýrylan ybadathanalar eýýäm oňa gaýdyp gelipdiler. Şeýlelikde, Ýahýa 1798-nji ýyla alnyp barylýdy; şol wagt beýik paşmaha eýýäm millionlarça mesihileri öldüripdi we eýýäm öňki Protestant ybadathanalaryny, edil Ýustinianyň 533-nji ýylda ony şeýle tanadyşy ýaly, özüniň ybadathanalaryň baştutanydygy baradaky tekepbir talabyny kabul etmäge azdyrypdy.

1798-nji ýylyň pygamberlik nukdaýnazaryndan seredilende, perişde soňra Ýohana Mukaddes Ýazgylaryň pygamberligindäki patyşalyklaryň in soňky keşbini görkezdi.

Perişde maňa diýdi: «Näme üçin haýran galdyň? Men saňa aýalyň syrny hem-de ony göterýän, ýedi kellesi we on şahy bolan janawaryň syrny aýdaýyn. Seniň gören janawaryň bardy, indi ýokdur; ol düýpsüz çukurdan çykyp, heläkçilige gider. Dünýä ýaradylaly bäri atlary ýaşayş kitabyna ýazylmadyk ýer ýüzünde ýaşayanlar, bardy, indi ýokdur, şeýle-de bolsa bardyr bolan janawary görenlerinde haýran galarlar. Ine, paýhasy bolan akyl şudur: ýedi kelle — aýalyň üstünde oturan ýedi dagdyr. Şeýle hem ýedi patyşa bardyr: başy ýykyldy, biri bardyr, beýlekisi entek gelmedi; ol gelende, az wagt durmalydyr. Barlygy bolup, indi ýok bolan janawar bolsa sekizinjidir, ýöne şol ýetidendir we heläkçilige gidýär. Seniň gören on şahyň bolsa heniz patyşalyk almadyk on patyşadyr; emma olar janawar bilen bilelikde bir sagatlyk patyşalar hökmünde häkimiýet alarlar. Ylham 17:7–12.»

Mukaddes Kitabyň pygamberliklerinde, esasan hem aňsatlyk bilen Daniýeliň ýedinji we sekizinji baplarynda tanalyşy ýaly, haýwan bir patyşalykdyr; perişdäniň Ýohana açyp görkezýän syrasy bolsa haýwanyň we şol haýwanyň üstünde oturan aýalyň syrasydyr. Haýwanyň üstündäki aýal,

ýeriň patyşalary bilen zyna edýän uly jelepdur. Ol Jezebeldur, adamsy bolsa Ahabdur.

Şonuň üçin erkek adam atasyny we enesini taşlap, aýalyňa ýapyşar; olar bir ten bolar. Gelip çykyş 2:24.

Erkek erkektir, aýal hem aýaldur, emma bilelikde olar bir ten bolýar. Haýwanyň syrly manysy onuň ýygnaç bilen döwletiň birleşmesi bolmagydyr, ýagny iki bölekden ybarat bolan bir patyşalyk hökmünde aýalyň (ýygnagyň) we haýwanyň (patyşalaryň) birleşmegidir. Döwlet dolandyryşy bilen ýygnaç dolandyryşynyň birleşdirilmegi, bu gatnaşyga aýalyň gözegçilik edýän ýagdaýynda, “haýwanyň şekili”dir. Ýuhanna aýalyň haýwan tarapyndan görterilip barýandygyny görýär, çünki bu gatnaşyga gözegçilik edýän şol aýaldur.

Sen gören şol aýal, ýer ýüzüniň patyşalarynyň üstünden höküm sürýän şol beýik şäherdir. Ylham 17:18.

Jandar bilen aýal bilelikde bir patyşalygy (bir teni) aňladýar, ýöne perişde beýik jelep bilen ýer ýüzüniň patyşalarynyň arasyndaky gatnaşyga ünsi çekýär. “Bolan, emma indi ýok” bolan, “tükeniksiz çuňlukdan çykyp, heläkçilige gitjek” şol “jandar” hem-de “ýer ýüzünde ýaşayanlar haýran bolup yzyna düşjek” şol zat, beýik jelebiň ölümlü ýarasý sagaldylan mahalyndaky papalykdyr. Ol Mukaddes Kitabyň pygamberliklerinde başynjy patyşalyk “bolupdy”, ýöne 1798-nji ýylda onuň ölümlü ýara aljakdygy “kesgitlenipdi”.

Ýahýa ruhy taýdan 1798-nji ýyla alnyp gidilende, ol haýwan “däldi”, emma ýakyn wagtda geljek Ýekşenbe kanuny bilen tamamlanýan ýetmiş nyşanlaýyn ýylyň ahyrynda onuň ölüm howply ýarasý sagalanda, ol ýene-de “bardur”: diri, aýdymalaryny aýdýar, zyna edýär we mesihileri öldürýär.

On ýedinji bap, Mukaddes Ýazgylaryň pygamberliklerindäki patyşalyklaryň in soňky beýan edilişidir; şonuň üçin ol Mukaddes Ýazgylaryň pygamberliklerindäki patyşalyklaryň ilkinji gezek agzalşy bilen laýyk gelmelidir. Şol patyşalyklaryň ilkinji gezek agzalşy Daniýel kitabyň ikinji babynda duş gelýär; bu bolsa Habakugyň «görnäni ýaz we ony tagtalaryň üstünde aýdyň et» diýen buýrugynyň ýerine ýetirilmesi bolan iki çyzgynyň ikisinde-de görkezilendir.

Milleritler Mukaddes Kitap pygamberliginiň Daniýel kitabyň ikinji, ýedinji we sekizinji baplarynda görkezilen patyşalyklary baradaky düşüňjelerinde dogrydylar, emma olaryň düşüňjesi doly däldi. Milleriň Daniýel kitabyň ikinji babyndaky dürleri ahyrky günlerde on esse has ýagty şöhle saçýar, çünki ol diňe bir Mukaddes Kitap pygamberliginiň patyşalyklarynyň ilkinji salgysyny däl, eýsem sekizinjiniň ýediniňkidendigi baradaky ylhamyň ilkinji salgysyny hem kesgitleýändigini hökmünde ykrar edilýär. Isa hemişe bir zadyň ahyryny şol zadyň başlangyjy bilen suratlandyrýar.

Ähli pygamberler soňky günler barada aýdýarlar, we Ýahýa, Ylham kitabyň on ýedinji babynda, “bar bolan, emma häzir ýok bolan, we düýpsüz çukurdan çykyp, heläklige gitjek” “wagşy jandary” beýan edende, ýer ýüzündäki soňky patyşalygy kesgitleýär. Wagşy jandar “düýpsüz çukurdan” çykýar, bu bolsa “şeýtani güýjüň täze bir ýüze çykmasynyň” nyşanydyr.

“Olar öz şaýatlygyny tamamlanlarynda [tamamlaýarlar].’ Iki şaýadyň çul geýnyp pygamberlik etmelidigi döwür 1798-nji ýylda tamamlandy. Olar öz işleriniň garaňkylykda ýerine ýetirilmeginiň soňuna golaýlaşanlarynda, olara garşy ‘çuňlugyň düýbünden çykýan haýwan’ hökmünde görkezilen güýç tarapyndan uruş açylmalydy. Ýewropanyň köp milletlerinde Ybadathana bilen Döwleti dolandyran güýçler asyrlar boýy papalygyň üsti bilen Şeýtan tarapyndan dolandyrylyp gelnipdi. Emma bu ýerde şeýtanlyk güýjüň täze bir ýüze çykyşy göz önüne getirilýär.” Beýik Göreş, 268.

Käbir ylahyýatçylaryň käbiri Wahýy kitabyň on birinji babynda agzalýan “dipsiz çuňlukdan çykýan janawar” şol parçada Fransuz rewolýusiýasynyň ateizmi hökmünde kesgitlenýändigini sebäpli, “dipsiz çuňluk” diýen aňlatmanyň ateizmiň nyşanydygyny öňe sürerler. Emma Wahýy kitabyň dokuzynjy babynda Yslam “dipsiz çuňlukdan” çykdy, Yslam bolsa ateizm däldir. Dipsiz çuňluk şeýtany bir ýüze çykmagy aňladýar.

“Men oňa Rebbiň maňa görnüşde mesmerizmiň Şeýtandan, düýpsüz çuňlukdan gelýändigini görkezendigini, hem-de ony ulanmagyny dowam etdirýänler bilen bilelikde tiz wagtda şol ýere gitjekdigini aýtdym.” Review and Herald, 21-nji iýul, 1851.

“Şeýtandan” bolan bir zat, “çuňňur düýpsüz uçurumdan” bolan bir zatdyr. Ylham kitabyň on ýedinji babynda düýpsüz uçurumdan çykýan wagşy haýwan heläkçilige gidýän güýçdür, ady kitapda ýazylmadyk adamlar bolsa onuň yzyndan haýran galyp giderler. “Heläkçilik” ebedi näletlenmäni aňladýar we Ylham kitabynda wagşy haýwanyň taşlanýan ýeri bolan “ot köli” hökmünde şekillendirilýär.

We jan tutuldy, onuň bilen bilelikde bolsa onuň önünde gudratlar görkezip, şol gudratlar arkaly janyň nyşanyny kabul edenleri hem-de onuň keşbine sežde edenleri aldap ýören ýalan pygamber hem tutuldy. Bularyň ikisi-de diri halda kükürt bilen ýanýan odly köle taşlandy. Ylham 19:20.

On üçünji bapda deňizden çykýan ilkinji ýyrtyjy haýwan, ýagny uýam Waýtyň göni papalyk diýip kesgitleýän zady, tanadylýar. Şol parçada dünýä papalyk ýyrtyjy haýwanynyň yzyndan haýrana galyp gidýär.

Men onuň kelleleriniň biriniň edil ölüme ýaralanan ýaly bolandygyny gördüm; emma onuň öldüriji ýarasy sagaldy; бүтін dünýä haýwanyň yzyna düşüp haýran galdy. Ylham 13:13.

Ylham kitaby on ýedinji bapdaky, “ýer ýüzünde ýaşaýanlar muňa geň galarlar” diýlen haýwan, ýakyn wagtda çykjak Ýekşenbe kanuny bilen papalygyň ölüm ýarasy bejerilen wagty ýüze çykýan şeýtany güýjüň iň soňky ýüze çykyşydyr. On ýedinji bapdaky aýalyň we onuň münen haýwanynyň her bir pygamberlik häsiýeti, edil 1950-nji ýyldan öň neşir edilen sözlükleriň kesgitlänidek, Rim buthanasyny tanadýar.

Ylhamyň on ýedinji babyndaky wagşy haýwan — ybadathana bilen döwletiň birleşiginiň, ýagny wagşy haýwanyň keşbiniň nyşanydyr. Ýedi kelleli we on şahly wagşy haýwan, şol on patyşadan düzülen patyşalykdyr (Birleşen Milletler Guramasy); zenan onuň üstünde otyr we onuň üstünden höküm sürýär. Zenan bolsa, uly Babyl diýip atlandyrylýan, bozuk aýallaryň enesi hökmünde

tanadylýan papalykdyr. Nyşanlar kesgitlenenden soň, biz 1798-nji ýyla gaýdyp bileris; bu, Ýahýanyň Mukaddes Kitap pygamberlikleriniň patyşalyklarynyň soňky şekillendirişini kabul etmek üçin äkidilen taryhy nokadydyr.

Biz indiki makalada şol patyşalyklara we olaryň Daniýel kitabyňyň ikinji babyndaky şekillendirişine ýüzleneris.

“Hereket meýdanyna çykan her bir millete ýerde öz ornuny eýelemäge rugsat berildi, şonuň bilen onuň «Gözegçi bilen Mukaddesiň» maksadyny ýerine ýetirip-etmejekdigini görmek mümkin bolsun. Pygamberlik dünýäniň beýik imperiýalarynyň — Wawilonyň, Midiýa-Persiýanyň, Gresiýanyň we Rimiň — ýokary galşyny hem-de ýykylşyny yzarlady. Bularyň her biri bilen, has gowşak güýje eýe bolan milletlerde bolşy ýaly, taryh özüni gaýtalady. Olaryň her biriniň synag döwri boldy, her biri şowsuzlyga uçrady, onuň şöhraty solup gitdi, gudraty elinden gitdi, we onuň orny başga biri tarapyndan eýelendi.

“Halklar Hudaýyň ýörelgelerini ret edenlerinde we bu ret ediş arkaly özleriniň heläkçiligini taýýarlanlarynda-da, olaryň ähli hereketleriniň üsti bilen ylahy, ähli zady dolandyryjy maksadyň işleýändigini şonda-da aýdyň görünýärdi.” Education, 177.